

Vesa Koiviston Järvenpään kirkossa 24.2.2008
3. paastonajan sunnuntai
Joh 12: 37–43

Kerrotaan, että pari vuosikymmentä sitten Rovaniemen varuskuntaan saapui uuden alokaserän mukana varusmies, joka oli hyvin väkevä Raamatussa. Hän osasi siteerata raamatunlauseita tilanteessa kuin tilanteessa ja sekös ärsytti kouluttajia. Kerran alokasjoukon ollessa hikisissä sulkeisharjoituksissa helteisellä kentällä, kentälle juoksi yllättäen metsästä karkuun päässyt iso sika. Tilanne huvitti suuresti alokasjoukkoa. Kouluttaja komensi alokkaat ottamaan sikaa kiinni ja lopulta sika saatiin takaisin omistajilleen. Harjoitusten jatkuessa kouluttaja kysyi ivalliseen sävyyn Raamatussa väkevältä alokkaalta: ”*Alokas, onkos teillä tähän sopivaa raamatunpaikkaa*”. Alokkaalta tuli vastaus kuin apteekin hyllyltä: ”Kyllä on herra ylivääpeli. ”*Hän tuli omiansa tykö, mutta hänen omansa eivät ottaneet häntä vastaan*”.

Alokkaan vastaus oli Johanneksen evankeliumin alusta ja kertoi samasta asiasta kuin evankeliumiteksti Johanneksen 12:nnesta luvusta. Tuossa evankeliumitekstissä kuvataan aika lohduon tilanne. Jeesus oli aiemmin tehnyt monia tunnustekoja ja ihmeitä, julistanut miten Isä on lähettänyt hänet tuomaan maailmaan valon maailmaan

ja pelastuksen synneistä. Jeesus oli julistanut olevansa elävän veden lähde, elämän leipä ja hyvä paimen. Suurin osa kansaa ei kuitenkaan halunnut ottaa vastaan häntä.

Johannes vertaa tilannetta Jesajan aikaan. Jesaja oli saanut vaikuttavalla tavalla tehtävän lähteä profeetaksi kansan pariin. Hän oli kohdannut Jumalan kirkkauden ja hänet oli puhdistettu synneistä. Hän sai tehtävän, jonka antamisen yhteydessä hän sai jo tietää, että tätä sanomaa kansa ei tule vastaanottamaan. Kansaa ei halua kuunnella eikä nähdä totuutta eikä kääntyä Jumalan puoleen. Siksi kansa tulee paatumaan. Paatumus ja haluttomuus kuunnella ei johtunut ainakaan siitä, etteikö Jesaja olisi puhunut selkeästi ja ymmärrettävästi. Jesaja puhui niin selkeästi että häntä syytettiin päiväkotitasoisesta puheesta:

Jumalan profeetasta he sanovat:

*"Kenelle hän luulee järkeä opettavansa,
keille jankuttaa sanomaansa?*

Varmaan sylilapsille,

vastikään äitinsä rinnoilta vieroitetuille!

*Muista aina, muista aina, mieleen paina, mieleen paina hiukan sitä,
hiukan tätä!"* Jes. 28: 9-10

Kun kansa ei halunnut kuunnella, Jesaja puhui uudestaan, vielä selkeämmin ja suoremmin. Mutta koska ihmiset eivät halunneet ymmärtää eivätkä uskoa tätä sanomaa, he paaduttivat siltä sydämensä. Tilanne oli samanlainen Jeesuksen toimiessa ja opettaessa. Ihmiset kuulivat Jeesuksen opetusta ja näkivät ihmeitä, mutta eivät halunneet uskoa.

Samanlainen tilanne toistuu aina uudelleen eri muodoissa. Yhtenä esimerkkinä voisi mainita muutama vuosi sitten ilmestyneen DaVinci-koodi nimisen kirjan suuren menekin ja julkisuuden. Kyseessä oli täysin kuvitteellinen romaani, joka kyseenalaisti monia kristinuskon perusasioita, mm. Raamatun alkuperäisyyden. Samaan aikaan kuitenkin tiedämme, miten valtava määrä meillä on vanhoja Raamatun käsikirjoituksia, paljon enemmän kuin muita antiikin teoksia. Näistä lukemattomista käsikirjoituksista näemme, miten huolella Raamattua on kopioitu eteenpäin. Samoin tiedämme Raamattuun päätyneiden kirjojen valintaprosessin huolellisuuden. DaVinci-koodi kirjan kohun yhteydessä tuli mieleen se tosiasia, että ihminen uskoo, mitä haluaa uskoa ja on uskomatta, jos ei halua uskoa riippumatta todisteista.

Toinen aivan erilainen esimerkki kollektiivisesta sydämen paaduttamisesta löytyy suhtautumisesta maailman kriiseihin. Luin

vasta Ruandan kansanmurhasta vuonna 1994 kertovan silminnäkijäkertomuksen. Vuonna 1994 Ruandassa murhattiin n. miljoona toiseen heimoon kuulunutta ihmistä alle sadassa päivässä. Länsimaat keskittyivät vetämään omat kansalaisensa pois maasta ja samoin suurin osa rauhanturvaajista evakuoitiin ja jätettiin Ruanda oman onnensa nojaan aivan liian pitkäksi aikaa. Silminnäkijäkuvaus on Imaculee Ilibagizan kertomus siitä, miten hän kahdeksan muun samaan heimoon kuuluvan naisen kanssa vietti kolme kuukautta kätkeytyneenä ahtaaseen kylpyhuoneeseen, jossa ei voinut juurikaan liikkua eikä puhua. Samaan aikaan heidän perheensä tapettiin ja kotinsa ja omaisuutensa tuhottiin. Kun olin jo aiemmin katsonut samaa kansanmurhaa käsittelevän elokuvan Hotelli Ruanda, en voi kuin ihmetellä länsimaiden sokeutta, kuuroutta ja välinpitämättömyyttä tämänkin kansanmurhan edessä. Luulisi historian jo opettaneen, millainen ihminen voi olla kun ajatellaan aiempia kansanmurhia.

Yhden mielestäni järkyttävimmistä suhtautumistavoista tähän kansanmurhaan kuulin eräältä tunnustavalta ateistilta, joka yleisöluennollaan luonnehti Ruandan kansanmurhaa ”joukkopsykoosiin joutuneiden ihmisapinoiden toimeksi”. Tulee mieleen Dostojevskin sanat: ”Jos Jumalaa ei ole, kaikki on sallittua”

Luennoitsijan mielestä ihminen kehittyy koko ajan niin, että sodatkin ovat loppumassa. Itse en ole tällaista kehitystä nähnyt. Päinvastoin tuntuu siltä että ihminen ei paremmaksi muut ja sodat ja väkivalta vain jatkuu.

Kun ajattelee tuota Ruandan kansamurhaa ja aiempia ja nykyisiä kansanmurhia, niissä näkyy mitä tapahtuu kun paha saa vallan ja sitä oikein ruokitaan. Kuitenkin tuossa lukemassani silminnäkijätapauksessa näkyy, miten Jeesus tämän päivän teeman mukaisesti on pahan vallan voittaja. Imaculée Ilibagiza kertoo, miten kylpyhuoneessa piileskelyaikana Jumalan rakkaus sai rukouksen ja raamatunluvun kautta muuttaa hänen sydäntään niin, että hän pystyi antamaan anteeksi vainoojilleen. Kohdatessaan kansanmurhan jälkeen vangitun perheensä tappajan, hän pystyi sanomaan sydämestään ”*Minä annan sinulle anteeksi*”. Anteeksiantamuksen voima, Jumalan rakkauden voima, on kuitenkin aina pahan valtaa suurempi.

Pahuus ei ole läheskään aina näin silmiinpistävää kuin kansanmurhissa vaan sitä löydämme paljon lähempää; omasta sydämestämme, lähipiiristämme, yhteiskunnastamme jne. Pahan valta tiedostettiin varhaisessa kirkossa vahvasti ja siksi paastonajan kolme ensimmäistä sunnuntaita keskittyy teemaltaan taisteluun

kiusauksia ja pahaan vastaan. Tämä juontaa juurensa siitä, että pääsiäisenä kastettaville kasteoppilaille annettiin paastonaikana opetusta juuri siitä kamppailusta pahaan vastaan, mitä kristityn elämä tulisi sisältämään.

Se, miten voi vastustaa kiusauksia ja taistella pahaan vastaan, on hyvä teema pääsiäiseen valmistautumisessa. Kasteessa olemme käyneet läpi pääsiäisen tapahtumat, Jeesuksen ristinkuoleman ja ylösnousemuksen. Kasteessa syntisyytemme on ristiinnaulittu ja uusi elämä Jeesuksen omana on alkanut. Tämä asia on tärkeä, tietokonekielellä sanottuna, päivittää omalle kohdalleen. Jeesuksen ristinkuolema ja ylösnousemus tärkeä antaa päivittää itselleen aina uudestaan, koska oman tietokoneemme eli itsemme palomuurit ja virustorjunnat ei aina ole kunnossa ja imuroimme viruksia itseensä. Viruksia on aina uusia ja ovelampia - niin kuin Jumalan vastustajakin aina vain ovelampi. C.S. Lewis on sanonut että voimme tehdä kaksi pahaan virhearviointia Paholaisen suhteen: toinen on se, että yliarvioimme hänet ja toinen se, että aliarvioimme hänet.

Luther aikansa Jesajana sanoo tästä päivittämisestä näin: ”*Sillä kristityn elämä ei ole muuta kuin jokapäiväistä kastetta*” Vähässä katekismuksessa hän puolestaan sanoo: ”*Meissä oleva vanha ihminen on jokapäiväisessä katumuksessa ja parannuksessa*

upotettava ja surmattava kaikkine synteineen ja pahoine himoineen ja sen tilalle pitää joka päivä tulla esiin ja nousta ylös uusi ihminen”.

Ristinmerkin tekeminen liittyy tähän päivittämiseen. Sillä nimittäin osoitamme, että olemme kastettu Jeesuksen omaksi, kuulumme hänelle ja pyydämme hänen suojelustaan pahaan vastaan. Ristin merkki on merkki siitä, että Jeesus on voittanut kaiken pahan vallan. Luther kehotti tekemään ristinmerkin aamu- ja iltarukouksen yhteydessä.

Paastonaikana erityisesti saamme rukoilla itsellemme kuulevia korvia ja näkeviä silmiä Jumalan tahdolle ja kamppailussa pahaan vastaan. Saamme myös rukoilla herkkää sydäntä, joka ei paatuisi kuullessaan Jumalan äänen tai nähdessään maailman pahuutta. Ehtoolliselle saamme tänäänkin tulla ammentamaan kaiken pahan vallan voittavaa Jumalan rakkautta ja anteeksiantoa. Jeesus haluaa täyttää meidät ehtoollisella armollaan ja rakkaudellaan, uudistaa meidät ja lähettää eteenpäin hänen voimassaan kamppailemaan pahaan vastaan. Ristinkuolemallaan ja ylösnousemuksellaan Jeesus on jo voittanut pahan vallan ja kerran pahan valta tuhoetaan lopullisesti.